

Krakau in cijfers

1/2

Krakau ligt halverwege tussen Wenen en Warschau.

2

Nobelprijswinnaars voor de literatuur komen uit Krakau.

5

złoty staan ongeveer gelijk aan een euro.

7

synagogen werden gerestaureerd in Kazimierz.

12

ton zwaar is de klok van de Sigismundtoren, je hoort zijn geluid op 25 kilometer afstand.

13

theaters en een operahuis telt de stad.

40

musea zijn er – en dat worden er elk jaar meer.

35

koningen werden gekroond in de Wawelkathedraal.

87

procent van de bevolking beschouwt zich als gelovig katholiek, maar slechts 40 procent gaat 's zondags naar de mis.

120

kerken en kloosters zijn er in Krakau, en dit nog is een voorzichtige schatting.

200

keldercafés om uit te kiezen!

200 x 200

meter is de oppervlakte van de Rynek en daarmee is het een van de grootste middeleeuwse pleinen van Europa.

327

vierkante kilometer is de stad groot. Krakau is daarmee nog niet half zo groot als Berlijn.

68.482

Joden werden in 1939 in Krakau geregistreerd – nu zijn dat er circa 200.

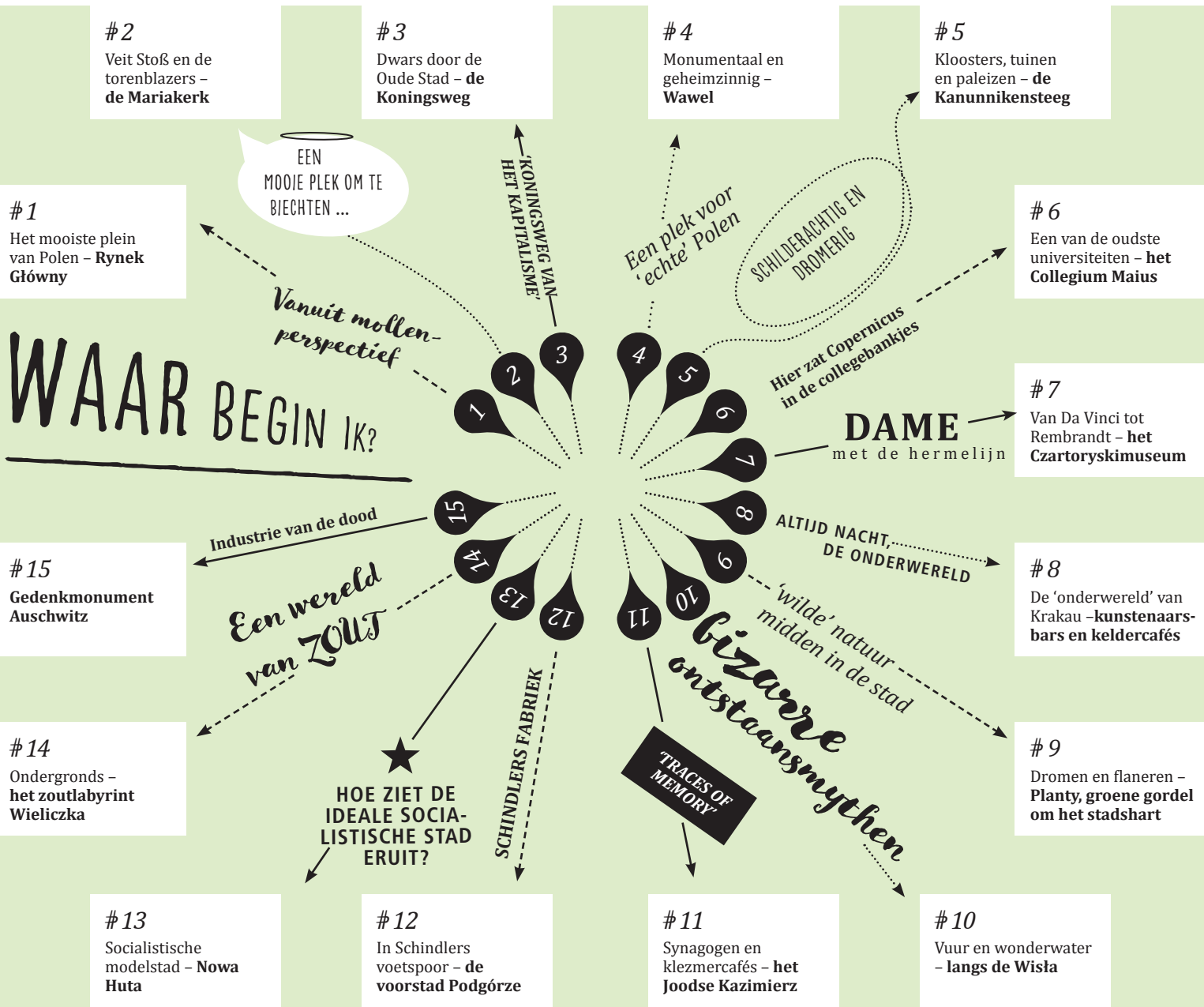
766.683

inwoners telt Krakau, onder hen 210.000 studenten.

239
treden om te beklimmen
in de toren van de
Mariakerk.

Het kompas van Krakau

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

1

Het mooiste plein van Polen – Rynek Główny

'Als ik op de Rynek ben, dan heb ik het gevoel niets belangrijks in de wereld te missen' – zo luidt een gevleugelde uitspraak van de Krakauers. Het is alsof het plein zijn weidsheid en schoonheid op al zijn passanten overdraagt. Hun tred wordt lichter, hun blik nieuwsgieriger. Rond het plein ligt een groot aantal terrassen. De ideale plek om naar het stadsgewoel te kijken en wat te flirten.

Op de Rynek Główny (Grote Markt) komen alle straten van de stad samen. Het plein meet 200 bij 200 m en is daarmee een van de grootste pleinen van Europa; vergelijkbaar met het San Marcoplein in Venetië. Al in de 13e eeuw vonden hier allerlei belangrijke zaken plaats: er werd hier geloofd en geboden, gezongen en geredetwist. Hier beleef je volkstheater in de zuiverste zin van het woord: niets is museaal, het verleden is springlevend! Voor het Historisch Museum staan een paar rijtuigen die zó uit de Habsburgse tijd zouden kunnen stammen. Vlak bij een fontein scharrelen honderden duiven – volgens de legende zijn zij betoverde ridders in afwachting van hun bevrijding.

De naam 'Rynek' wordt gebruikt sinds de 19e eeuw en gaat terug op het middeleeuwse Germaanse 'rinc': cirkel.

Blikvanger: de Lakenhallen

Midden op het plein staat de bazaarachtige **Lakenhal** (Sukiennice). Arcaden en attieken, gouden koepels en mascarons geven het geheel een wat excentrieke sfeer. Ooit werd hier koopwaar uit alle landen van de wereld verhandeld, tegenwoordig vind je onder de 100 m lange, schemerig verlichte gewelven Poolse kunstnijverheid: fraai Silezisch kristalglas, handgebreide schapenwollen truien uit de Tatra en Baltisch barnsteen. Onder de arcaden wisselen winkeltjes en cafés elkaar af.

Nog veel interessanter dan de begane grond is de op de bovenverdieping gelegen **Galerie van de Poolse Schilder- en Beeldhouwkunst van de 19e eeuw** 1. Deze galerie is een fantastische introductie in de Poolse mythen en fantasiewereld – alle kunstenaars van belang vind je hier bij elkaar. Hun werk stamt uit de tijd dat de Poolse staat nog niet bestond en het aan de kunstenaars was om de vaderlandsliefde hoog te houden. De *Pruisische Huldiging* is een gigantisch historisch tafereel van Jan Matejko, en toont de knieval van de Duitse grootmeester voor de Poolse koning. Ook hangen er virtueuze ruiterschilderijen van Piotr Michałowski, portretstudies en landschappen.

Als je aan de noordoostkant van de Lakenhal in de kelder afdaald, ontdek je het **Museum Rynek Ondergronds** 2. Bezoekers lopen over glazen paden door de overblijfselen van het middeleeuw-

Wie benieuwd is hoe de **Poolse kunst zich in de 20e eeuw** verder heeft ontwikkeld, bezoekt de galerie in het hoofdgebouw van het Nationaal Museum (► blz. 55).

Feest der variatie

Een menu van knoedels, kool en Krakauer? Zeker, maar dat niet alleen! De culinaire scene in de Koningsstad is zo veelzijdig als je nergens anders in Polen tegenkomt. Traditioneel toprestaurant of melkbar, Pools of Japans, in Krakau heb je de keuze. Veel keukens grijpen terug op het multiculturele verleden van de stad.

OM ZELF TE ONTDEKKEN

Prijspeil

In een zelfbedieningsrestaurant kun je voor weinig geld absoluut genoeg eten. En als je vleesgerechten inruilt voor deeggerechten, soepen en salades, dan kun je ook in een middenklasse restaurant voor minder dan € 10 klaar zijn. Voor een naar Poolse standaard goede maaltijd – drie gangen en met vis of vlees – dan betaal je tussen de € 15 en € 25. Met goedkope middagkaarten is men in Krakau niet zo bekend. Er wordt eigenlijk altijd à la carte gegeten. Sluitingsdagen zijn er vrijwel niet en bijna altijd gaan restaurants open rond 12 uur en sluiten ze tegen elven (of 'als de laatste gast naar huis is').

Hint

Bij adressen in de verkeersluwe Oude Stad staan geen tramhaltes aangegeven.

De oude Krakauer koffiehuiscultuur: café Noworolski in de Lakenhal.

Van de Joden, die ooit eenderde van de bevolking uitmaakten, ontleent men de voorkeur voor zoetzure smaken. Uit de Habsburger tijd zijn Hongaarse en Oostenrijkse, Oekraïense en Boheemse gerechten overgebleven. En dan is er nog de geliefde koffiehuiscultuur. Ook de Italiaanse keuken laat zijn sporen na, dankzij de katholiek-overdadige verwantschap tussen beide landen. Iets waaraan je dat terugziet is dat er tussen het station en de Wawel in ongeveer elke straat een Italiaans restaurant zit. Binnenkort wordt er vast eentje naar Bona Sforza genoemd, de uit Milaan afkomstige Poolse koningin uit de 16e eeuw. Een van de typisch Poolse gerechten is (bieten)soep (► blz. 95). En natuurlijk kun je niet serieus van een Pools diner spreken zonder gevulde deeggerechten. Bijvoorbeeld *uszki* met gehaktvulling, of grote *pierogi* met kwark en zuurkool, of de zoete variant, met blauwe bessen of bosbessen, overgoten met gesmolten boter en bestrooid met suiker.

ZŌ BEGINT EEN GOEDE DAG IN KRAKAU

Ontspannen bistrosfeer

Charlotte 📍 kaart 2, D 4
In de halpoven bakkerij in de kelder van een art-nouveaubouw wordt alles gebakken wat vervolgens in de lichte bistro kan worden gegeten: de beste croissants van Krakau, baguettes en zuurdesembrood. Bovendien kwarktaart en andere taarten, quiches en jam. Op de kaart staan 's zomers verder salades en 's winters soepen. Ongebruikelijk is de grote tafel waar iedereen kan aanschuiven en je gemakkelijk met je buurman in gesprek raakt. Om 18 uur wordt de tafel wat hoger gedraaid en kunnen gasten er op hoge bistrostoelen aan gaan zitten.

pl. Szczepański 2, bistrotcharlotte.pl,
ma.-vr. 7-24, za. 8-1, zo. 8-22 uur | €-€€

Traditioneel

Europejska 📍 kaart 2, D 4
Een café dat precies is gebleven zoals het in de socialistische tijd was. Het interieur is knus en ouderwets; de oude platenspelers en koffers benadrukken de nostalgie. In dit café voelen vooral toeristen zich thuis; ze genieten er van de uitstekende kwarktaart. Het terras ligt aan de kant van het marktplein.

Rynek Główny 35, tel. 691 97 67 99,
europejska.pl, dag. 9-24 uur | €€€

Met grote tuin

Kolanko No. 6 📍 kaart 6, F 8
Dankzij de aantrekkelijke, ruime, groene achtertuin is Kolanko vooral in de zomer een gewild adres. Naast een royaal ontbijtbuffet serveert men soep, salades en heerlijke pannenkoeken.

ul. Józefa 17, tel. 509 66 99 59, kolanko.net,
ma.-do. 8-24, vr.-za. 8-1, zo. 8-11 uur | €€

Een klassieker

Noworolski 📍 kaart 2, D 5
Dit met art-nouveaumotieven prachtig ingerichte café ten oosten van de Lakenhal is een vlaggenschip van de Krakauer koffiehuiscultuur: in de rode zaal peinsde Lenin over staatsvorming en revolutie, terwijl Wyspiański zich in

Een prettige plek om te zitten, de tuin van café Kolanko No. 6.

de groene zaal verdiepte in de theaterbespreking voor de provinciale pers. Tegenwoordig treffen we hier toeristen naast welgestelde Krakauers. Ontbijten kan op Weense, Engelse en continentale wijze. In de zomer kun je ook op het met bogen omzoomde terras plaatsnemen – met uitzicht op de Mariakerk en het Mickiewiczmonument.

Sukiennice, Rynek Główny 1, tel. 515 10 09 98,
noworolski.com.pl, dag. 7.30-22 uur | €€

Koffie boven alles

Pozegnanie z Afryką 📍 kaart 2, E 4
Heb je 's morgens een sterke en smaakvolle koffie nodig? Dan is 'Out of Afrika' het ideale adres voor jou. De koffie wordt geserveerd in kleine porseleinen kannetjes, met keuze uit meer dan dertig soorten: van sterke Nicaraguaanse Maragogipo tot maagzuiverende *Kawa z lalkami* van licht gerosterde lativo-variëteiten. Je zit er op hockers met koffiezakken als bekleding. Historische foto's verplaatsen je naar de tijd dat koffiedrinken een beschaafd tijdverdrift begon te worden. Bij dit café zit ook een heel leuke winkel!

ul. św. Tomasza 21, tel. 12 250 14 79,
pozegnanie.com, dag. 10-21 uur | €